2020-2-UK01-KA205-0795

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

JANUARI 2022

RADEX

MOBILISEREN TEGEN EXTREMISME DOOR RADICALISERING VAN JONGEREN TEGEN TE GAAN EN OM TE BUIGEN

MANAGEMENTSAMENVATTING

ONDERZOEKSRESULTATEN OVER GEWELDDADIGE RADICALISERING VAN JONGEREN IN 5 LANDEN: HET VERENIGD KONINKRIJK, CYPRUS, FRANKRIJK, BELGIË, GRIEKENLAND

WWW.RADEXPROJECT.ORG

Erasmus+

De steun van de Europese Commissie voor de productie van deze publicatie houdt geen goedkeuring van de inhoud in, die alleen de mening van de auteurs weerspiegelt, en de Commissie kan niet verantwoordelijk worden gehouden voor enig gebruik dat wordt gemaakt van de informatie in deze publicatie.

ACHTERGROND EN HET DOEL VAN HET PROJECT

Mobiliseren tegen extremisme door radicalisering van jongeren tegen te gaan en om te buigen (RADEX), is een project van 24 maanden dat wordt medegefinancierd door het Erasmus+-programma van de Europese Unie (EU). Het doel van RADEX is om een impact te hebben op het tegengaan, voorkomen en omleiden van gewelddadige radicalisering van jongeren, door jongeren, jeugdwerkers, maatschappelijk werkers en jongerenorganisaties uit te rusten met instrumenten om patronen, methoden en verschillende processen van gewelddadige radicalisering te identificeren.

Dit onderzoek vormt een van de twee belangrijkste resultaten van het project: een uitgebreid rapport dat het methodologische kader en de bevindingen van de onderzoeksfase van de partnerlanden analyseert.

METHODOLOGIE

Het doel van het uitgebreide rapport is om als basis te dienen voor de online cursus, die zal worden gebruikt om jongeren, jeugdwerkers, maatschappelijk werkers, eerstelijnswerkers en trainers te versterken, door hen uit te rusten met de kennis en hulpmiddelen om tekenen, technieken, patronen, methoden en verschillende processen van gewelddadige radicalisering vroegtijdig te identificeren, maar vooral om hen uit te rusten met positieve vaardigheden om radicalisering af te schrikken en te bestrijden.

In het kader van ons onderzoek hebben we signalen en patronen van radicalisering bestudeerd, fysiek, maar ook op verschillende online platforms zoals YouTube, Twitter, apps zoals Telegram en chatrooms zoals Reddit.

Het methodologische kader biedt ons echte gegevens over hoe, wanneer en waar jongeren worden aangesproken en/of benaderd, en het analyseert hoe radicalisering plaatsvindt, voornamelijk online, waardoor we patronen van radicalisering krijgen, maar ook radicaliseringsindicatoren en kwetsbaarheidsindicatoren vaststellen. De gebruikte methodologische benadering is een combinatie van verschillende methodologieën, waaronder literatuuronderzoek, kwalitatieve interviews en analyse van inhoud, discoursanalyse en sociale netwerkanalyse.

Het literatuuronderzoek werd uitgevoerd door middel van een combinatie van bronnen en methoden, waaronder boeken, studies, onderzoekspapers, wetenschappelijke artikelen, gepubliceerde rapporten en statistieken, en veldwerk. Het onderzoekt de huidige stand van kennis over het onderwerp radicalisering.

Daarom gebruikten de onderzoekers verschillende sets van methoden in hun onderzoek, waaronder Facebook-berichten, Twitter-berichten (Tweets), YouTube-video's, blogberichten, berichten en gaming-apps als gegevensbron.

De waarde van het gebruik van kwalitatieve onderzoeksbenaderingen (diepte-interview en kwalitatieve inhoudsanalyse) ligt in het ontdekken waarom, wanneer en hoe jongeren radicaliseren. Veel aandacht is besteed aan sociale netwerken en nieuwssites (waaronder sociale media, messaging- en gaming-apps, blogs, etc.), waarbij is gekeken naar de huidige stroom en verschillende aspecten van radicalisering onder jongeren.
Daarom is het rapport van toegevoegde waarde, als een samenvatting van algemene trends in onderzoeksstudies, maar ook als een diepgaande analyse van onderzoek naar sociale netwerken.

Het uitgebreide rapport geeft ons dus echte gegevens over hoe, wanneer en waar jongeren het slachtoffer worden van radicalisering, en stelt zowel indicatoren voor radicalisering als indicatoren voor kwetsbaarheid vast. Tegelijkertijd geeft het middelen, die jongeren in hun voordeel zullen gebruiken om een sterkere dam tegen radicalisering op te werpen.

De doelgroep omvat jongvolwassenen, jongeren, jeugdwerkers, jongerenorganisaties, maatschappelijk werkers, eerstelijnswerkers, trainers en opvoeders.

METHODE VOOR LITERATUURONDERZOEK

De paper maakt gebruik van bevindingen die naar voren zijn gekomen uit primair en secundair onderzoek. Daarnaast is online onderzoek via sociale-mediaplatforms uitgevoerd om sociale-mediagegevens te verzamelen met een radicale en extremistische inhoud van gebruikersprofielen van verschillende sociale-medianetwerken. We hebben met name gegevens verzameld die online worden geplaatst, waaronder likes, shares, opmerkingen, reacties, clicks en meer extremistische inhoud door gebruikers. De gebruikte trefwoorden waren onder meer: radicalisering, extreemrechts, extreemlinks, anarchistisch, online gedrag, radicalisering van jongeren, extremisme, terrorisme, rechts enz. Voor de analyse van de gegevens is gebruik gemaakt van de methode van Grafische Media Analyse, Volume-analyse en thematische analyse.

METHODEN
- Primair onderzoek (kwalitatieve diepte-interviews)
- Secundair onderzoek (deskresearch)
- Onderzoek naar sociale netwerken
- Online onderzoek
- Analyse (inhoud, discours, sociale media)

DOELEN
- Identificatie van primaire en secundaire bronnen
- Identificatie van online platforms die radicalisering ondersteunen
- Identificatie van gedragspatronen bij radicalisering
- Analyse van de middelen

ORGANISATORISCHE PARTNERS & AUTEURS

1. RJ4All

RJ4All (VK) is een internationaal instituut dat zijn expertise op het gebied van herstelrecht van wereldklasse en de door gebruikers geleide ervaring in projectontwikkeling, ontwerp en evaluatie inbrengt. RJ4All is de coördinator van RADEX en levert een bijdrage aan het uitgebreide rapport.

2. SYNTHESIS Center for Research and Education

SYNTHESIS (Cyprus) is een onderzoekscentrum dat projecten met een positieve sociale impact initieert en uitvoert, met een focus op sociale inclusie op het gebied van jeugd. SYNTHESIS is de leidende partner in dit uitgebreide rapport.

3. ALDA

ALDA (Frankrijk) zet zich in voor de bevordering van goed bestuur en burgerparticipatie en stimuleert samenwerking tussen burgers, lokale autoriteiten en maatschappelijke organisaties. Het is de overkoepelende organisatie van de LDA's die zelfvoorzienende en lokaal geregistreerde NGO's zijn, die optreden als promotors van goed bestuur. ALDA levert een bijdrage aan het uitgebreide rapport.

4. Inclusive Europe

Inclusive Europe (België) werkt aan het voorkomen van radicalisering en gewelddadig extremisme in Europa, het bestrijden van vreemdelingenhaat en haatzaaiende uitlatingen, en het vergroten van het bewustzijn en het verbeteren van de kennis over sociale, politieke en economische inclusie. Inclusive Europe levert een bijdrage aan het uitgebreide rapport.

5. Club for UNESCO

CLUB FOR UNESCO (Griekenland) heeft ervaring met projecten die zich richten op het ondersteunen van kwetsbare groepen, het bestrijden van armoede, het ondersteunen van mensenrechten, het stimuleren van identificatie en bescherming en behoud van cultureel en natuurlijk erfgoed. Club for UNESCO levert een bijdrage aan het uitgebreide rapport.

Security

MANAGEMENTSAMENVATTING

In het kader van het rapport hebben we ons gericht op radicaliseringsprocessen op verschillende platforms en benadrukten we de invloed die ze kunnen hebben in de wereld van vandaag, vooral in het COVID-19-tijdperk. Aangezien de verschijnselen van gewelddadige radicalisering zich voordoen binnen jonge leeftijdsgroepen, was dit onderzoek gericht op het verzamelen van gegevens over hoe, wanneer en waar jongeren het onderwerp van radicalisering worden. Het stelt zowel indicatoren voor radicalisering als indicatoren voor kwetsbaarheid vast, terwijl het tegelijkertijd sterke argumenten levert die jongeren in hun voordeel zullen gebruiken om een sterkere dam tegen radicalisering op te werpen.

Het rapport wordt gebruikt als basis voor het creëren van de educatieve middelen voor de online training, die zal zorgen voor een positieve benadering bij de hulp tegen de radicalisering van jongeren.

De conclusies zijn, volgens de nationale rapporten, de volgende:

HET VK

Door het literatuuronderzoek is vastgesteld dat het proces van radicalisering veel verschillende vormen en stadia kan aannemen. Het is niet een fenomeen dat van de ene op de andere dag plaatsvindt, aangezien jonge individuen voortdurend moeten worden blootgesteld om te radicaliseren. Hoewel het proces van radicalisering offline op verschillende en herkenbare plaatsen kan plaatsvinden - scholen, religieuze instellingen, universiteiten, gevangenissen - zijn sociale media erg belangrijk. Zoals uit primair onderzoek blijkt, werken sociale media als een katalysator van radicalisering, met name omdat het voor de jonge generatie dagelijkse communicatiemiddelen zijn. Het is een plek waar informatie en entertainment met elkaar verweven zijn, en het creëert een ruimte waar kwetsbare jongeren makkelijk te beïnvloeden zijn. Bijgevolg is het nodig om kritische debatten over het onderwerp radicalisering op scholen te bevorderen, het bewustzijn te vergroten over de verschillende manifestaties ervan, over de rol die culturele stereotypering en marginalisering spelen en van sociale media. Omdat het radicaliseringsproces tijd kost, worden potentiële leden al op zeer jonge leeftijd gesignaleerd en betrokken. Om het radicaliseringsproces effectief terug te draaien, moeten daarom in een vroeg stadium begeleiding en interventie plaatsvinden.

Hoewel het een ingewikkeld proces is waarbij het moeilijk is om een checklist van radicaliseringsfactoren te maken, identificeerde het rapport een reeks indicatoren voor gewelddadige radicalisering en kwetsbaarheidsindicatoren.Afzondering, eenzaamheid en de behoefte aan een gevoel van verbondenheid zijn enkele van de gemeenschappelijke factoren die jongeren die openstaan voor extremisme met elkaar gemeen hebben. Door het ontwerpen van praktische begeleiding op maat van individuen en omgevingen die jongeren uitrusten met het vermogen om persoonlijke doelen, persoonlijke kwaliteiten, vaardigheden, passies te identificeren, en die adequate begeleiding en ondersteuning bieden om die te bereiken, is het mogelijk om de radicalisering en kwetsbaarheid tegen te gaan.

Het is essentieel om het belang op te merken van de interactie tussen jongeren en sociale structuren, vooral waar men steeds beter wordt in het voorkomen en terugdraaien van het proces van radicalisering. In interactie met familie, het onderwijssysteem, leeftijdsgenoten en de lokale gemeenschap bouwen jongeren hun cognitieve vaardigheden en hulpmiddelen en hun morele en sociale kompas op. In dit rapport wordt een positievere benadering ondersteund die de weerbaarheid vergroot en de positieve identiteitsvorming van jongeren bevordert. De positieve benadering pleit er ook voor om jongeren als de sleutel tot de oplossing van het probleem te zien. Door hun positieve identiteitsvorming en veerkracht te versterken, worden jongeren empowered en actoren van het proces van preventie van radicalisering. Het is nodig om het gebruik van peer-to-peer-debatten onder leiding van jongeren aan te moedigen, waarbij jongeren met verschillende achtergronden worden samengebracht. Zo delen ze hun ervaringen, coping-mechanismen, kritische gedachten en leren ze van elkaar. Dit kan de betrokkenheid en het gevoel van eigenaarschap vergroten, een positieve invloed hebben op het gevoel van eigenwaarde van jongeren en iemands identiteit opbouwen op basis van positieve kracht. In navolging van deze benadering en om de visie tegen te gaan dat jongeren vooral het onderwerp zijn van interventies of problemen die moeten worden opgelost, is er behoefte - op nationaal, EU- en internationaal niveau - om de reikwijdte te verbreden van interventies die het idee versterken dat jongeren een positie kunnen hebben als partners en probleemoplossers met de capaciteiten en plichten om een actieve rol te spelen in de bestrijding van marginalisering en radicalisering.

Ten slotte kan het versterken van de veerkracht van jongeren en een positieve identiteitsontwikkeling vorm krijgen in dezelfde specifieke sociale structuren waarvan wordt vastgesteld dat ze een rol kunnen spelen bij gewelddadige radicalisering van jongeren: het gezin, de onderwijsomgeving en de gemeenschap. Zowel bij positieve identiteitsvorming als bij het versterken van de vaardigheid “veerkracht” zijn goede rolmodellen essentieel. Goede rolmodellen kunnen iemands doelen en waarden vormgeven en verbeteren. Een positief rolmodel beïnvloedt het handelen en de motivatie van mensen en verdiept hun moraal, wat leidt tot goed gedrag en een groter gevoel van eigenwaarde. De Good Lives Model-benadering is gebruikt in verschillende disciplines zoals psychologie, sociologie, antropologie, enz., en het werd aanvankelijk gebruikt voor de rehabilitatie van daders op basis van het idee dat het essentieel is om capaciteiten en sterke punten bij mensen op te bouwen om recidive te verminderen. In alle gevallen maakt het Good Lives Model gebruik van een op kracht gebaseerde benadering die tot doel heeft mensen te helpen hun verlangens, interesses en doelen te begrijpen en te realiseren en deze op legale en eerlijke manieren te bereiken.

CYPRUS

Uit het literatuuronderzoek is gebleken dat er geen uniforme definitie van radicalisering bestaat. Radicalisering is niet absoluut, maar relatief en afhankelijk van de context waarin het plaatsvindt, terwijl het zowel bij individuen als groepen kan voorkomen.

Er zijn verschillende vormen van radicalisering/extremisme, waaronder rechts, links, politiek-religieus en single-issue-extremisme.

Radicalisering gebeurt niet van de ene op de andere dag. Er zijn drijfveren die kunnen leiden tot radicalisering en gewelddadig extremisme, waaronder mogelijk politiek op regionaal en/of internationaal niveau, discriminatie en ongelijkheid, onrecht, mishandeling, corruptie; afwijzing van het politieke systeem, afwijzing van diversiteit in de samenleving, zwakke staat en gebrek aan veiligheid.

Hoewel er niet één specifiek profiel van een geradicaliseerd persoon is, zijn er bepaalde factoren waar te nemen, waarbij een zich herhalend patroon wijst op tekenen van radicalisering en gemeenschappelijke kenmerken kunnen wijzen op persoonlijke achtergronden en online en offline omgevingen.

Radicalisering manifesteert zich bij elke persoon anders en wordt vaak geassocieerd met zowel sociale als persoonlijke verwachtingen: ontevredenheid met of frustratie over de samenleving en de onrealistische verwachtingen van de persoon, discriminatie, gevoel van marginalisering enz. Het kan ook in dienst staan van de behoefte om tot een bepaalde groep te behoren, de behoefte aan avontuur (onderzoek van het onbekende), herkenning, etc. De lijsten met risicofactoren en waarschuwingssignalen zijn niet limitatief.

Zoals het primaire onderzoek aangaf, kunnen bepaalde ideologieën een belangrijke rol spelen bij radicalisering, bijvoorbeeld die die ingegeven zijn door religieuze overtuigingen of racisme op basis van afkomst. Radicalisering kan ook plaatsvinden binnen voetbalteams of voor nationale aangelegenheden. Specifieke gevallen van gewelddadige radicalisering op Cyprus waren niet bekend.

De Cypriotische regering modereert en analyseert met name het online gedrag van bepaalde mensen, voornamelijk via sociale media maar ook fysiek.

Via internet/social media/App-onderzoek ontdekten we dat aanzetten tot gewelddadig en/of racistisch gedrag veelvuldig voorkomt. Hoewel bedrijven dergelijk gedrag online proberen uit te bannen, is extremistische inhoud en inhoud die racisme, vreemdelingenhaat en haat jegens anderen promoot, gemakkelijk toegankelijk op Telegram, Twitter, Facebook, Reddit, TikTok en YouTube.

Zo werd benadrukt dat online radicalisering een hoogtepunt bereikt wanneer sociale mediaplatforms en andere websites open en toegankelijk zijn om moeiteloos een bericht te delen. Sociale media, forums, messaging-apps en online gameplatforms worden door individuen en groepen misbruikt om hun overtuigingen te verspreiden, radicalisering te bevorderen, te rekruteren en propaganda te delen.

Ten slotte heeft het harde optreden van grote sociale-mediaplatforms tegen extremisme en radicalisering velen ervan weerhouden zich online te radicaliseren; er moet echter nog veel worden gedaan om dit gedrag te bestrijden, en daarom moeten we het gebruik van positieve alternatieven identificeren om radicalisering aan te pakken.

Voor ons is een van de belangrijkste aspecten van het aanpakken van radicalisering van jongeren het bevorderen van mediageletterdheid bij jongeren, om het risico van radicalisering aan te pakken, vooral met betrekking tot het identificeren, bestrijden en omleiden. Door een positievere benadering te kiezen, zouden we communicatiekanalen kunnen opbouwen en het bewustzijn vergroten via bestaande initiatieven over internetveiligheid. Dit zou de verspreiding van informatie over de dreiging ondersteunen en de kwetsbaarheid van jongeren voor een groot aantal factoren aanpakken, zoals blootstelling aan radicaliserende aspecten van sociale netwerken en blootstelling aan extremistische propaganda en nepnieuws.

FRANKRIJK

Uit het primaire en secundaire onderzoek naar gewelddadige radicalisering van jongeren in Frankrijk zijn de volgende conclusies getrokken:

- Radicalisering is een complex fenomeen dat moeilijk te schetsen is met een universele en allesomvattende definitie. Bovendien moet het worden getekend als een proces dat geleidelijk plaatsvindt en waarvan de wortels in de kindertijd/preadolescentie kunnen liggen.
- Radicalisering houdt niet noodzakelijkerwijs het gebruik van fysiek geweld in, en terrorisme is zelden het intrinsieke resultaat ervan. Zoals professionals stellen, is het verontschuldigen van geweld alleen vaak voldoende om te oordelen dat we te maken hebben met een geval van een geradicaliseerde persoon.
- Het wervingsproces kan zowel online als offline plaatsvinden. Als resultaat van de methodologie die is gebruikt voor onze analyse van sociale media, hebben we geconcludeerd dat deze online platforms een succesvol communicatiemiddel zijn, om informatie over te brengen om jongeren die al geradicaliseerd zijn aan de kaak te stellen, te informeren en in kaart te brengen, in plaats van een plek waar jongeren (zelf) radicaliseren. Het lijkt erop dat online groomingactiviteiten op een meer privéniveau plaatsvinden (doelgroep-recruiterrelatie). Het lijkt erop dat pas nadat radicalisering heeft plaatsgevonden, activiteiten zich verplaatsen naar de publieke en collectieve sfeer.
- Van buitenaf gezien was het moeilijk om online groomingactiviteiten op te sporen, maar wetenschappelijke literatuur stelt dat sociale media veel worden gebruikt door recruiters om nieuwe jonge doelwitten te vinden. Recruiters beginnen meestal met het liken of opnieuw delen van enkele uitingen die door het doelwit op sociale media zijn gepubliceerd; ze trekken dan de aandacht van de jongeren en bouwen medeplichtigheid op via privéchat; vervolgens gebruiken ze complottheorieën en simplistische verhandelingen om een breuk te creëren tussen de jongere en de omgeving waarin hij/zij leeft. Dezelfde manipulatiestrategie wordt gebruikt bij offline pogingen tot grooming. Volgens deze analyse kunnen publieke (online en offline) groeperingen van geradicaliseerde jongeren worden geïnterpreteerd als een manier om hun ideologie te legitimeren en als een kans voor interne uitwisseling en voortdurende wederzijdse overtuiging.

• Tekenen van radicalisering zijn zeer controversieel om te gebruiken omdat ze geen wetenschappelijke basis hebben. Zoals blijkt uit het interview met de P/CVE-coördinator, is het hebben van een ideologie of een houding die niet volledig verenigbaar is met de principes van de Franse Republiek onvoldoende als criterium om te zeggen dat we te maken hebben met een geradicaliseerde persoon.

De 'vroege signalen' van radicalisering onder jongeren die de Franse regering in 2015 uitvaardigde, missen elke rationele en wetenschappelijke onderbouwing en richten zich uitsluitend op jihadistische radicalisering. Deze benadering is juist zeer nadelig voor de sociale cohesie, omdat ze de kern van het probleem niet aanpakt en bijdraagt aan de chaos door een 'maatschappij van wantrouwen' te creëren.

• Bovendien is het een uitdaging om een patroon van geradicaliseerde jongeren te vinden, omdat mensen objectief gezien verschillende achtergronden en benaderingen hebben, en het is zeer zeldzaam om ervaringen te vinden met vergelijkbare radicaliseringspaden.

Sommige kenmerken kunnen echter worden benadrukt dankzij de empirische ondersteuning van de academische wereld. Zo kan het gebruik van complottheorieën om hun eigen standpunten te beargumenteren, het gebruik van een Manichean en binaire benadering van de werkelijkheid en de rechtvaardiging van geweld met succes aantonen dat iemand een proces van gewelddadige radicalisering heeft doorgemaakt.

• Ten slotte is het noodzakelijk om enkele variabelen in gedachten te houden die het voor een jongere mogelijk maken om te radicaliseren. Het is belangrijk om te erkennen dat, om anachronistische aannames te vermijden, kwetsbaarheidsindicatoren niet afzonderlijk geanalyseerd moeten worden, maar dat een combinatie hiervan en van de omgeving van de persoon gemaakt moet worden. De terugkerende kwetsbaarheden zijn sociaal, economisch, politiek en vaak psychologisch. Armoede, werkloosheid en familiale en sociale problemen tijdens de kindertijd kunnen radicaliseringservaringen bevorderen, ook al bewijst de literatuur dat dit niet altijd opgaat. In de praktijk kunnen we verschillende gevallen vinden van gewelddadige radicalisering van jongeren uit een burgerlijke omgeving en met een probleemloze jeugd.

Een andere relevante kwetsbaarheid is de kwetsbaarheid van het kritische denken van jongeren, dat op die leeftijd niet stevig ontwikkeld is en de neiging heeft om alle ontvangen input te absorberen. Dit verklaart de behoefte aan een uitgebreide vorming van jongeren over hoe betrouwbare informatie te verkrijgen en over alle instrumenten van toegestane manifestatie die een democratie te bieden heeft. Zo wordt voorkomen dat jongeren worden misleid door nepnieuws en complotdiscours, en geweld als uitingsmiddel omarmen.

Een laatste kwetsbaarheid, die in sommige gevallen het proces van gewelddadige radicalisering onder jongeren faciliteert, is het gemis aan zingeving in het leven. Volgens deze stelling vindt radicalisering plaats omdat het de enige manier lijkt om je eigen opvattingen een stem te geven; omdat het het mogelijk maakt om je bij een groep mensen aan te sluiten en je gehoord te voelen; of omdat het de jongeren uiteindelijk een doel geeft en een doel dat de samenleving heeft nagelaten aan te bieden.

Om al deze redenen kan het nuttig zijn voor jongeren om meer kansen te krijgen om te werken aan hun positieve betrokkenheid bij de politiek. Aangezien politieke onderwerpen zelden op een constructieve manier op school worden behandeld, moeten buitenschoolse activiteiten kansen bieden om kennis en vaardigheden op te doen over het functioneren van politiek op lokaal, regionaal, nationaal en internationaal niveau. Aangezien politieke overtuigingen zich in de adolescentie beginnen te vormen, is het belangrijk dat jongeren beschikken over een reeks instrumenten (zoals kritisch denken) om hun eigen mening te vormen, maar ook om te worden blootgesteld aan positieve manieren om betrokken te zijn bij het maatschappelijk middenveld, en constructieve manieren om overtuigingen en afwijkende meningen te uiten. Deze aanpak zou jongeren helpen bij het kanaliseren van hun gedachten en wil om in de openbare ruimte op een positieve in plaats van destructieve manier te handelen. Deze destructieve manier van handelen kan namelijk soms leiden tot gewelddadige radicalisering.

BELGIË

Radicalisering is een proces dat wordt gekenmerkt door toenemende vervreemding en toenemende bereidheid om geweld te accepteren en te gebruiken. Het wordt beïnvloed door een complex samenspel van verschillende individuele en contextuele factoren. Welke elementen een rol spelen is voor elke jongere verschillend en wordt mede bepaald door de veerkracht van de jongere en beschermde factoren in zijn omgeving. Signalen van radicaal gedrag bij jongeren dienen in de eerste plaats te worden gesitueerd tegen de achtergrond van de ontwikkelingsfase waarin zij zich bevinden en hun zoektocht naar hun eigen identiteit. Het vormen van idealen is een belangrijke ontwikkelingstaak in de adolescentie. Het is de taak van opvoeders om jongeren te begeleiden in hun zoektocht naar waarden, normen en zingeving en ervoor te zorgen dat jongeren een identiteit ontwikkelen die met diversiteit om kan gaan.

De preventieve aanpak van radicalisering moet zich niet alleen richten op het ondersteunen van individuen, maar moet ook aandacht hebben voor de bredere context, zoals de leefsituatie en maatschappelijke mechanismen van uitsluiting of stereotiepe berichtgeving. Radicalisering kan in de eerste plaats de persoonlijke ontwikkeling van een jongere in gevaar brengen. Vergaande radicalisering kan in sommige gevallen leiden tot extremisme en dit mag geen plaats krijgen in de samenleving.

“We zullen niet succesvol zijn tenzij we het idealisme, de creativiteit en de energie van jonge mensen en anderen die zich machteloos voelen kunnen benutten. Jongeren, die tegenwoordig de meerderheid van de bevolking van een toenemend aantal landen uitmaken, moeten worden gezien als een troef en moeten in staat worden gesteld een constructieve bijdrage te leveren aan de politieke en economische ontwikkeling van hun samenlevingen en naties. Ze vertegenwoordigen een onaangeboorde bron. We moeten hen een positieve visie op hun toekomst bieden, samen met een echte kans om hun ambities en potentieel te realiseren.” (United Nations General Assembly, 2015, 3-4)

Zoals bovenstaand citaat stelt, vereist een effectieve en duurzame reactie op gewelddadige radicalisering een sterkere focus en gebruik van positieve vaardigheden van de jongeren. Dit is waar hun creativiteitsvaardigheden van pas komen met hun bewezen vermogen tot innovatie, leiderschap, moed en het verlangen om een impact te hebben op de samenleving waarin ze leven.

De kenmerken die kwetsbare jonge groepen tot extremistische ideeën en acties drijven, zijn vaak een laag zelfbeeld, verwarring over eigen identiteit of het gevoel erbij te horen, zich geïsoleerd voelen en omgaan met stress; en creativiteit biedt effectieve oplossingen voor deze kernoorzaken. Het is een proces van zelfexpressie; het bouwt vertrouwen en zelfrespect op; het stimuleert de cognitieve vaardigheden die nodig zijn voor de gezonde ontwikkeling van jongeren om geëngageerde burgers te worden; en het is een goede manier om jongeren te betrekken bij de bevordering van culturele diversiteit om pluralistische, inclusieve en vreedzame samenlevingen te bevorderen. Hedendaagse culturele creaties kunnen vrij en kritisch denken bevorderen en verhalen creëren die de collectieve onkritische geest van extremistische ideologieën tegengaan, vooral wanneer ze op creatieve manieren worden verspreid via online media.

GRIEKENLAND

Het rapport over de Griekse context toonde aan dat Griekse jongeren een vrij groot risico lopen om te radicaliseren als gevolg van de economische crisis en de vluchtelingencrisis die nog steeds in Griekenland heerst. De hoge werkloosheidscijfers, de geschiedenis van rechts- en links-extremistische groeperingen en acties, het lage niveau van digitale vaardigheden van de ouders en het monitoren van de online aanwezigheid van hun kinderen, vergemakkelijke ook de acties van radicale mensen en rekruteringsinspanningen.

Het is duidelijk dat preventiemechanismen op orde moeten worden gebracht, in de eerste plaats om blootstelling aan propaganda en haatzaaiende uitlatingen, radicale opvattingen en extremistische inhoud te voorkomen, maar ook het kritische denken moet worden bevorderd en onderwezen, zodat jongeren zelf in staat zijn om hun eigen blootstelling aan dergelijke inhoud te verminderen. Preventie moet op verschillende niveaus gebeuren.

Op centraal niveau zou een verscherpte strafrechtelijke regulering met betrekking tot de verspreiding van dergelijke inhoud een goede optie zijn. Facebook heeft algoritmen ingevoerd die de verspreiding van dergelijke inhoud ontmoedigen. Samenwerking tussen autoriteiten en etnische groepen moet worden aangemoedigd, samenwerking tussen openbare, lokale en centrale autoriteiten en scholen moet worden versterkt en bevorderd.

Training en kennis zijn essentieel voor professionals die met jongeren werken om vroege tekenen van radicale indoctrinatie of radicaal gedrag te kunnen herkennen.

Specifieke trainingsprogramma's met praktische activiteiten moeten worden ontworpen om jongeren aan te moedigen en in staat te stellen radicalisme en extremisme in berichten te begrijpen en te identificeren en dit aan de autoriteiten te melden. Het concept van "pre-bunking" (attitudinale inenting) kan door jeugdwerkers en onderwijskundigen worden gebruikt om kritisch denken te versterken en het bewustzijn van nepnieuws en verkeerde informatie te vergroten. Jonge mensen moeten weten dat dergelijke inhoud niet illegaal is, dus ze zullen er op verschillende manieren aan worden blootgesteld, maar ze moeten weten hoe ze ermee moeten omgaan (Baldét).

Een van de belangrijkste vaardigheden die jongeren kunnen toepassen wanneer ze een bericht lezen, een video bekijken of iemand horen spreken, is kritisch denken. Kritisch denken bij het bepalen welk type informatie ze zojuist hebben ontvangen, kritisch denken bij het evalueren of dit stukje informatie het delen waard is, maar ook kennis over hoe te reageren. Het idee van pre-bunking en concrete tegenacties zijn noodzakelijk om een sterke verdedigingsmuur op te bouwen in de hoofden van de jeugd, vooral de kwetsbaren. Bovendien begint de strijd tegen online radicalisering offline, zoals Gemmerli stelt.

Er zijn verschillende trainingsopties beschikbaar, leerplatforms bevorderen kritisch denken en digitale vaardigheden die deelwaardig kunnen blijken te zijn voor het RADEX-project en zijn doelgroepen. Een daarvan, die werd geïdentificeerd, is het Erasmus+-project CRITICAL met gerelateerde trainingsactiviteiten voor opvoeders: https://virtual-campus.eu/critical/el/home/.

CONCLUSIES

Samenvattend ging het rapport in op de stand van zaken op het gebied van onderzoek naar radicalisering en richtte het zich met name op radicaliseringsprocessen op online platforms. Ook heeft het zowel radicaliseringsindicatoren als kwetsbaarheidsindicatoren vastgesteld, terwijl het tegelijkertijd sterke punten heeft gevormd die jongeren in hun voordeel zullen gebruiken om een sterkere dam tegen radicalisering op te werpen.

Dienovereenkomstig werd geconcludeerd en/of als doel gesteld:

· Er is geen uniforme definitie van radicalisering, terwijl het proces van radicalisering veel verschillende vormen en stadia kan aannemen, die geleidelijk verlopen.

· Werving kan zowel online als offline plaatsvinden. Sociale media werken daardoor als een katalysator, terwijl bepaalde ideologieën een belangrijke rol kunnen spelen bij radicalisering. Sommigen zijn bijvoorbeeld gemotiveerd door religieuze overtuigingen of racisme op basis van afkomst. Maar radicalisering kan ook plaatsvinden binnen voetbalteams of voor nationale aangelegenheden.

· Er zijn geen uitputtende checklists/risicofactoren en waarschuwingssignalen van kwetsbaarheden en/of radicaliseringsindicatoren, waarmee iemand kan vaststellen of er sprake is van radicalisering. Radicalisering manifesteert zich bij elke persoon anders; en wordt vaak geassocieerd met zowel sociale als persoonlijke verwachtingen, zoals ontevredenheid of frustratie met de samenleving en de onrealistische verwachtingen van de persoon, discriminatie, gevoel van marginalisering enz.

· Er zijn echter enkele gemeenschappelijke factoren die jongeren die openstaan voor radicalisering en extremisme gemeen hebben. De terugkerende kwetsbaarheden zijn sociaal, economisch, politiek en vaak psychologisch. Armoede, werkloosheid en familiale en sociale problemen tijdens de kindertijd kunnen radicaliseringservaringen bevorderen, ook al bewijst de literatuur dat dit niet altijd opgaat. De kenmerken hebben vaak betrekking op een laag zelfbeeld, verwarring over identiteit of het gevoel erbij te horen, zich geïsoleerd voelen en omgaan met stress; en creativiteit biedt effectieve oplossingen voor deze kernoorzaken.

Zo creëerde het rapport een kader voor het versterken van de veerkracht van jongeren door bij te dragen met positieve aspecten en sterke punten die jongeren kunnen gebruiken als individuele motivaties en invloeden om dammen op te werpen tegen radicalisering:

· Vorm positieve identiteiten in dezelfde specifieke sociale structuren waarvan wordt vastgesteld dat ze een rol kunnen spelen bij gewelddadige radicalisering van jongeren: het gezin, de onderwijsomgeving en de gemeenschap. Zowel bij positieve identiteitsvorming als bij het versterken van de vaardigheid “veerkracht” zijn goede rolmodellen essentieel. Goede rolmodellen kunnen iemands doelen en waarden ontwikkelen en vormgeven.

Mediageletterdheid bij jongeren bevorderen om het risico van radicalisering aan te pakken, met name wat betreft het opsporen, bestrijden en afleiden van radicalisering.

· Jongeren meer kansen bieden om te werken aan hun positieve betrokkenheid bij de politiek. Aangezien politieke onderwerpen zelden op een constructieve manier aan bod komen op school, moeten buitenschoolse activiteiten kansen bieden om kennis en vaardigheden op te doen over het functioneren van politiek op lokaal, regionaal, nationaal en internationaal niveau.

· Focus en gebruik de positieve vaardigheden van jongeren door hun creativiteitsvaardigheden te vergroten, wat hun vermogen tot innovatie, leiderschap, moed en verlangen om een impact te hebben op de samenleving waarin ze leven, zal verbeteren.

· Ontwikkel kritisch denken bij het zelf bepalen door de jongere welk type informatie hij/zij heeft ontvangen (bijvoorbeeld tijdens het kijken naar een video), kritisch denken bij het evalueren of bepaalde informatie het delen waard is, maar ook kennis over hoe te reageren.

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

RADEX
MOBILISING AGAINST EXTREMISM THROUGH COUNTERING AND DIVERTING RADICALISATION OF YOUNG PEOPLE

MANAGEMENTSAMENVATTING

ONDERZOEKSRESULTATEN OVER GEWELDDADIGE RADICALISERING VAN JONGEREN IN 5 LANDEN: HET VK, CYPRUS, FRANKRIJK, BELGIE, GRIEKENLAND

CC BY NC ND

This document may be copied and reproduced according to the above rules (http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/).

In addition, an acknowledgement of the authors of the document and all applicable portions of the copyright notice must be clearly referenced.

This document may change without notice.

PROJECT NO: 2020-2-UK01-KA205-0795

RJ4ALL

SYNTHESIS CENTER FOR RESEARCH AND EDUCATION

alda European Association for Local Democracy

INCLUSIVE EUROPE